

Bruxelles, 9. prosinca 2024.
(OR. en)

16694/24

AGRI 875
AGRILEG 455
AGRIFIN 144
AGRISTR 97
AGRIORG 180

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	9. prosinca 2024.
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o zajedničkoj poljoprivrednoj politici nakon 2027.usmjerenoj na poljoprivrednike

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o zajedničkoj poljoprivrednoj politici nakon 2027. usmjerenoj na poljoprivrednike koje je Vijeće odobrilo na 4066. sastanku održanom 9. i 10. prosinca 2024.

Zaključci

o zajedničkoj poljoprivrednoj politici nakon 2027. usmjerenoj na poljoprivrednike:

Put prema konkurentnoj, na krize otpornoj i održivoj budućoj poljoprivredi EU-a koja je povoljna za poljoprivrednike i temeljena na znanju

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. UZIMAJUĆI U OBZIR pravno obvezujuće ciljeve zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) definirane u članku 39. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), na temelju kojih se ZPP-om nakon 2027. povećava poljoprivrednu produktivnost kako bi se osigurao primjeren životni standard poljoprivredne zajednice, stabilizirala tržišta, osigurala dostupnost opskrbe i osigurale razumne cijene za potrošače;
2. UVAŽAVAJUĆI horizontalne ciljeve sadržane u Ugovoru o Europskoj uniji i UFEU-u, među ostalim u članku 11. UFEU-a, koji su primjenjivi na sve politike, a time i na ZPP;
3. UZIMAJUĆI U OBZIR da će Komisija sljedeće godine objaviti prijedloge koji se odnose na sljedeći višegodišnji financijski okvir i da su oni od velike važnosti za politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Tim se zaključcima ne dovodi u pitanje ishod pregovora koji se na njih odnose;
4. PODSJEĆAJUĆI na Zaključke Europskog vijeća usvojene 31. svibnja 2022., u kojima se naglašava važnost ZPP-a u doprinosu EU-a sigurnosti opskrbe hranom, i Zaključke Europskog vijeća usvojene 22. ožujka 2024., u kojima se naglašava ključna uloga ZPP-a u pogledu otpornog i održivog poljoprivrednog sektora za sigurnost opskrbe hranom, strateške autonomije Unije i vrijednosti dinamičnih ruralnih zajednica. Također se naglašava da je poljoprivrednicima potreban stabilan i predvidljiv okvir, među ostalim kako bi im se pomoglo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime;

5. PODSJEĆAJUĆI na to da je donošenje novih zahtjeva u okviru trenutnog ZPP-a izazvalo ozbiljnu zabrinutost među poljoprivrednicima i da su suzakonodavci reagirali izmjenom određenih osnovnih zahtjeva u okviru ZPP-a;
6. POZIVAJUĆI SE na Zaključke Vijeća o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a odobrene 20. studenoga 2023. tijekom španjolskog predsjedanja;
7. POZIVAJUĆI SE na Zaključke predsjedništva o budućnosti poljoprivrede u EU-u koje je podržalo 26 država članica, usvojene 24. lipnja 2024. tijekom belgijskog predsjedanja;
8. PODSJEĆAJUĆI na Strateški program donesen 27. lipnja 2024. u kojem se utvrđuju politički prioriteti EU-a za razdoblje 2024. – 2029., među ostalim i to da će Europska unija promicati konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor, koji nastavlja osiguravati sigurnost opskrbe hranom i dinamične ruralne zajednice. Isto tako naglašava se potreba za jačanjem položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, dok se istodobno nastavlja štititi priroda i preokretati trend propadanja ekosustava te se jača otpornost vodoopskrbe u cijeloj Uniji;
9. PRIMAJUĆI NA ZNANJE političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju (2024. – 2029.) objavljene 18. srpnja 2024., u kojima se naglašava važnost izgradnje konkurentnog, održivog i otpornog poljoprivrednog i prehrambenog sustava, u kojima se ističe da su pravedni i dostatni prihodi poljoprivrednika od ključne važnosti, navodi da je potrebno nagraditi poljoprivrednike koji rade u skladu s prirodom, čuvaju našu bioraznolikost i prirodne ekosustave te pomažu u dekarbonizaciji našeg gospodarstva na putu prema nultoj neto stopi emisija do 2050., poziva na zaštitu prehrambene suverenosti Europe i spominje potreba za novom europskom strategijom za otpornost vodoopskrbe kako bi se osiguralo pravilno upravljanje izvorima,
10. PRIMAJUĆI NA ZNANJE rezultate drugih inicijativa o budućem ZPP-u, kao što su mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora „Ususret zajedničkoj poljoprivrednoj politici (ZPP) nakon 2027.” i izvješće sa strateškog dijaloga o budućnosti poljoprivrede u EU-u;

Budući ZPP usmjeren na poljoprivrednike kojim se njihovi napori nagrađuju

11. ISTIČE da poljoprivredni sektor EU-a, uz potporu ZPP-a, svim građanima EU-a pruža kvalitetnu i cjenovno pristupačnu hranu i osnovna javna dobra kao temelj europskog gospodarstva i društva te ima stratešku ulogu u očuvanju održivih i raznolikih ruralnih područja i poljoprivrednih aktivnosti diljem Unije, očuvanju sigurnosti opskrbe hranom, europskog načina života, kulturnih tradicija i ekosustava;
12. NAGLAŠAVA važnost partnerstva s poljoprivrednicima koje se temelji na povjerenju i potrebu da se u središte ZPP-a stave interesi poljoprivrednika kako bi uspješno ostvarili ambicioznije ciljeve politike; ISTIČE da bi ZPP i dalje trebao postojati kao zajednički politički instrument od strateške važnosti, posebno u kontekstu njegova nezamjenjivog doprinosa sigurnosti opskrbe hranom i sigurnosti hrane u Europi i svijetu; NAGLAŠAVA potrebu za usklađenošću i sinergijama među različitim područjima politike i ispravnom procjenom učinaka na poljoprivredu i ruralna područja;
13. Ne dovodeći u pitanje naredni višegodišnji financijski okvir, PRIMA NA ZNANJE da su potrebna namjenska i primjerena sredstva i instrumenti za ZPP kako bi se učinkovito odgovorilo na njegove višestruke ciljeve te da je pravedna raspodjela potpore u okviru ZPP-a među državama članicama, posebno izravnih plaćanja, osjetljivo pitanje za koje bi trebalo pronaći prikladno rješenje;
14. NAPOMINJE da je ZPP prikladan za raspodjelu sredstava namijenjenih poljoprivredi na temelju politike te stoga POZIVA na održavanje zasebnog i neovisnog ZPP-a koji obuhvaća dva stupa veće usklađenosti;
15. POZIVA na snažne mjere iz prvog stupa u kojem izravna plaćanja, proizvodno vezana potpora dohotku i sektorske intervencije podupiru stabilnost prihoda poljoprivrednika i potiču njihov doprinos zelenoj tranziciji i u kojem tržišne mjere djeluju kao sigurnosna mreža u kriznim vremenima;

16. NAGLAŠAVA da je potrebno nastaviti sa snažnim mjerama iz drugog stupa posvećenim ruralnom razvoju tako da se podupire održivost ruralnih područja s pomoću instrumenata koji obuhvaćaju poljoprivredne i nepoljoprivredne aktivnosti te upotrebe finansijskih instrumenata, između ostalog kako bi se doprinijelo zelenoj tranziciji;

Unapređivanje konkurentnosti i poboljšanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom

17. NAGLAŠAVA da je, osim zadržavanja tržišne usmjerenosti ZPP-a, potrebno poboljšati funkcioniranje lanca opskrbe hranom, raspodjelu dodane vrijednosti i naknade poljoprivrednicima povećanom transparentnošću, poboljšanim ugovaranjem, organizacijom i suradnjom u poljoprivrednom sektoru, promicanjem sporazuma o održivosti, kratkih lanaca vrijednosti i borbom protiv nepoštenih trgovačkih praksi;
18. NAGLAŠAVA važnost stabilnosti prihoda poljoprivrednika te je stoga potreban osnovni iznos potpore dohotku kako bi se zadržale gospodarski održive i konkurentne poljoprivredne aktivnosti i proizvodnja hrane u svim regijama EU-a;
19. ISTIČE važnost obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, uključujući mala gospodarstva, kao ključnih prednosti europskog poljoprivrednog modela i POZIVA na uvođenje namjenskih i jednostavnih mjera za pomoć njihovim poljoprivrednim aktivnostima, uzimajući u obzir regionalne i lokalne posebnosti;
20. PREPOZNAJE negativan trend starenja poljoprivrednika i važnost dostatne generacijske obnove i većeg sudjelovanja žena, što je potrebno kako bi se osigurao kontinuitet poljoprivredne proizvodnje i održivost ruralnih područja, te stoga POZIVA na daljnje jačanje potpore mladim poljoprivrednicima, kako bi im se pomoglo da započnu ili nastave s poljoprivrednim djelatnostima, olakšao pristup finansijskim sredstvima i poljoprivrednom zemljištu, potaknuo prijenos poljoprivrednih gospodarstava kako bi poljoprivreda postala privlačnija mladim generacijama i novim poljoprivrednicima;
21. NAGLAŠAVA da je potpora ulaganjima potrebna za promicanje konkurentnosti i održivosti u cijelom prehrambenom lancu i poboljšanje ruralne infrastrukture; ISTIČE da je potrebno poboljšati pristup financiranju i dodatno olakšati upotrebu finansijskih instrumenata;

22. NAGLAŠAVA da je u poljoprivredu u područjima s prirodnim ograničenjima potrebno ulagati više napora, dok je održavanje poljoprivredne aktivnosti i ljudske prisutnosti izričito nužno za ekološku, socijalnu i gospodarsku ravnotežu tih područja. Stoga se poljoprivrednicima mogu nadoknaditi njihovi napori, dodatni troškovi i izgubljeni prihodi na tim područjima;
23. PREPOZNAJE posebne poljoprivredne značajke i potrebe otoka i otočnih država, područja s visokom gustoćom naseljenosti, planinskih područja, udaljenih regija, sjevernih regija i, u skladu s člankom 349. UFEU-a, najudaljenijih regija EU-a, koje zahtijevaju posebno postupanje;

Model ostvarivanja politike koji je povoljan za poljoprivrednike

24. UVIĐA da se modelom dodjele sredstava ZPP-a na temelju uspješnosti državama članicama pruža fleksibilnost te bi ga stoga trebalo zadržati, ali ISTIČE da su postojeća pravila i postupci doveli do nepotrebnog administrativnog opterećenja i zahtjeva i za poljoprivrednike i za nacionalne uprave te stoga POZIVA na više strateška, a znatno manje složena, dosljednija i lako provediva pravila za strateške planove u okviru ZPP-a koja će biti povoljnija za poljoprivrednike, a istodobno će osiguravati stabilnost. NAGLAŠAVA da su potreba daljnja poboljšanja strukture ZPP-a koja se temelji na rezultatima;
25. POTIČE na pojednostavnjenje i ubrzanje postupka odobravanja i izmjene strateških planova u okviru ZPP-a, s naglaskom na njihovoj strateškoj prirodi s manje pojedinosti, čime bi se omogućilo brzo donošenje i odgovor na posebne potrebe i promjenjive okolnosti;
26. UKAZUJE na to da bi daljnji razvoj i upotreba digitalnih tehnologija trebali biti usmjereni na smanjenje administrativnog opterećenja i za poljoprivrednike i za uprave, tako da još više pomažu u praćenju i kontrolama, olakšavanju obveza izvješćivanja i dokumentiranja koje imaju poljoprivrednici te pojednostavnjenju zahtjeva za procjenu kvalitete;

27. NAGLAŠAVA da bi sustav praćenja i evaluacije trebao biti učinkovitiji, transparentniji i jednostavniji u pogledu skupa pokazatelja, potrebnih pojedinosti sustava kontrole i sankcija te evaluacije strateških planova u okviru ZPP-a te da se njime ne smije povećati pritisak kontrola na terenu. SMATRA da bi trebalo preispitati sustav jediničnih iznosa, posebno za mjere izvan integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS);

Daljnje poticanje poljoprivrednika na zelenu tranziciju za održiviji poljoprivredni sektor

28. NAGLAŠAVA ključnu i aktivnu ulogu poljoprivrede i poljoprivrednika u zelenoj tranziciji i ISTIČE da je u području poljoprivrede ZPP najviše pridonio klimatskim i okolišnim ciljevima EU-a;
29. NAVODI da se zelena tranzicija može postići samo u partnerstvu s poljoprivrednicima, stoga NAGLAŠAVA da ih je potrebno na odgovarajući način poticati i zainteresirati za primjenu ekološki odgovornih praksi poljoprivredne proizvodnje tako da im se plati više od troškova i izgubljenih prihoda koji se pripisuju uslugama ekosustava;
30. UVIĐA da su pravilno funkcioniranje i očuvanje ekosustava ključni da se zajamči sigurnost opskrbe hranom, i stoga je neizbježno da ZPP nastavi doprinositi tranziciji poljoprivrednog sektora prema održivijim praksama kojima se doprinosi postizanju ciljeva EU-a u području klime, bioraznolikosti, okoliša, ekološke poljoprivrede, dobrobiti životinja i drugih ciljeva održivosti te PODSJEĆA na potrebu za osiguravanjem dobre ravnoteže između gospodarske, socijalne i okolišne održivosti, čime bi doprinos uslugama ekosustava postao privlačan;
31. PODSJEĆA na činjenicu da emisije iz poljoprivrede nastaju i iz prirodnih procesa, pa stoga poljoprivredni sektor ima prirodna ograničenja za smanjenje emisija stakleničkih plinova; NAGLAŠAVA da rješenja koja se temelje na istraživanjima i inovacijama mogu pomoći u smanjenju emisija stakleničkih plinova iz poljoprivrede;

32. PODSJEĆA da je poštovanje određenih standarda uvjetovanosti izazov za neke poljoprivrednike te stoga NAGLAŠAVA potrebu za prilagodbom pravila kako bi ona bila izvedivija i kako bi ih poljoprivrednici lakše poštovali;
33. PODSJEĆA da su ekosheme uvedene kako bi se povećao doprinos sektora ciljevima u području klime, okoliša i dobrobiti životinja i POZIVA na jačanje uloge tih mjera kao glavnog alata za zelenu tranziciju prvog stupa. NAGLAŠAVA da bi, kako bi se u potpunosti ostvario njihov potencijal, trebalo istražiti mogućnosti za racionalizaciju i pojednostavnjenje zahtjeva kako bi se olakšala praktična provedba, istodobno omogućujući državama članicama potrebnu fleksibilnost za postupanje s njihovim posebnostima;
34. UVIĐA da su dobrovoljne poljoprivredno-okolišne i klimatske mjere drugog stupa s pristupom koji se temelji na poticajima ključan instrument za zaštitu okoliša i promicanje održivih poljoprivrednih praksi te bi ih stoga trebalo dodatno razvijati;
35. SMATRA da je potrebno poticati i podupirati poljoprivrednike u primjeni inovativnih, pametnih tehnologija te poljoprivredno-okolišnih praksi i praksi sekvestracije ugljika, što može dodatno doprinijeti postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva i olakšati zelenu tranziciju;

Upravljanje rizicima i prevladavanje kriza za poljoprivredu EU-a koja je otporna na krize

36. PODSJEĆA da je sve veći broj prirodnih kriza i kriza povezanih s tržištem, kao što su izvanredne vremenske prilike, češće i intenzivnije bolesti životinja i štetni organizmi, visoki ulazni troškovi, poremećaji koji proizlaze iz vanjskih tržišnih šokova, prouzročio velike gubitke i štetu te znatno pogoršao konkurentnost i otpornost sektora;
37. NAGLAŠAVA potrebu za osvještavanjem, poboljšanjem prilagodbe klimatskim promjenama i daljnjim promicanjem mjera za sprečavanje rizika i pripravnosti na klimatske promjene među poljoprivrednicima te za donošenjem odgovarajućih alata i strategija za upravljanje rizicima, a da se pritom ne otežavaju rješenja utemeljena na tržištu. ISTIČE da bi načine upravljanja rizicima trebalo dodatno razviti kako bi se povećala otpornost sektora i obuhvatio širok raspon fleksibilnih mjera za osiguranja i uzajamne fondove, koje su privlačne korisnicima;

38. PREPOZNAJE da je voda ključan resurs za poljoprivrednu proizvodnju i NAGLAŠAVA važnost jačanja otpornosti vodnih tijela, dostupnosti vode i upravljanja vodama u EU-u. POTIČE Komisiju da u tekućim i budućim inicijativama povezanim s vodom uzme u obzir poljoprivredne posebnosti;
39. NAGLAŠAVA potrebu za poboljšanjem postojećeg okvira krizne politike fleksibilnijim pravilima kojima se države članice i Europska komisija ovlašćuju za reaktivan, brz, učinkovit, transparentan i nediskriminirajući odgovor na krizne situacije kako bi se ublažili negativni učinci na poljoprivredni sektor;
40. POZIVA na to da se državama članicama omogući veća fleksibilnost u upotrebi instrumenata ZPP-a za reagiranje na regionalne ili nacionalne krizne situacije;
41. SMATRA da Uredba o zajedničkoj organizaciji tržišta (ZOT) pruža odgovarajući pravni alat za potporu poljoprivrednicima koji su pogođeni različitim vrstama kriznih situacija, ali ISTIČE potrebu za bržim i jednostavnijim postupcima za pružanje izvanredne potpore poljoprivrednicima;

Istraživanja i inovacije kao pokretači poljoprivrede temeljene na znanju za zelenu tranziciju

42. ISTIČE da su istraživanja i inovacije ključni pokretači održive i konkurentne poljoprivredno-prehrambene proizvodnje i prerade te da imaju ključnu ulogu u postizanju održive, sigurne, zdrave, hranjive i cjenovno pristupačne hrane;
43. PREPOZNAJE važnu ulogu i učinkovitost sustava znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS) u unapređenju poljoprivrede koja se temelji na znanju te znatan napredak mreže ZPP-a EU-a u jačanju sustava znanja o okolišu i klimi;
44. NAGLAŠAVA ulogu kružnog gospodarstva i biogospodarstva u učinkovitom korištenju bioloških resursa, inovativnih metoda i prirodnih praksi za potporu zelenoj tranziciji sektora poljoprivrede i šumarstva te PREPOZNAJE važnost ZPP-a u tom pogledu. NAGLAŠAVA da bi se novim ZPP-om trebala dodatno promicati, diversificirati i integrirati uloga biomase kao primarnog izvora obnovljivog ugljika;

45. SVJESNO je financijskih poteškoća pri ulaganju u inovacije i NAPOMINJE da nedostatak pristupa znanju otežava usvajanje raznih održivih tehnologija. NAGLAŠAVA potrebu za primijenjenim istraživanjima, tehničkim rješenjima i inovacijama kojima se odgovara na raznolikost sektora kako bi se proizveo učinak i bolje uključili poljoprivrednici, šumari i drugi dionici iz ruralnih područja u inovacijski proces;

46. POZIVA novu Komisiju da razmotri ove zaključke pri pripremi vizije za poljoprivredu i hranu u prvih 100 dana svojeg mandata;
47. POZIVA novu Komisiju da ove zaključke uzme u obzir u pripremi zakonodavnih prijedloga o zajedničkoj poljoprivrednoj politici nakon 2027. i NAGLAŠAVA potrebu za njihovim pravodobnim donošenjem kako bi se osiguralo dovoljno vremena za postupak suodlučivanja. PODSJEĆA da su zakonodavci snose političku odgovornost za političke odluke uključene u zakonodavne mjere ZPP-a.
-